

Statenmededeling

Onderwerp

Starttranche Uitvoeringsprogramma Ontwikkelagenda spoor, HOV en knooppunten

Datum

4 juli 2016

Documentnummer

PS : 4018060

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De Starttranche van het Uitvoeringsprogramma van de Ontwikkelagenda spoor, HOV en knooppunten en daarin opgenomen projecten.

Aanleiding

De samenleving waar mobiliteit een onderdeel van uitmaakt is in ontwikkeling. Diverse transformaties zijn van invloed op het Brabantse mobiliteitssysteem. Denk aan de ontwikkeling naar de (semi-)zelfrijdende auto, en een verschuiving van aanschaf van producten naar gebruik van diensten en van fossiele brandstoffen naar duurzame energie. Het wordt steeds belangrijker om het mobiliteitssysteem als één geheel te zien van verschillende modaliteiten, waarbij de reiziger van a naar b wil op de meest snelle en betaalbare manier. Door gebruik te maken van de nieuwste mogelijkheden, zetten we in op verbetering van het mobiliteitssysteem. Dat geldt ook voor ons systeem van openbaar vervoer. We willen de kleine kernen bereikbaar houden en de sociale veerkracht benutten en versterken. Daarnaast willen we óók via de mobiliteitsagenda de economie verder versterken en Brabant verduurzamen.

Het Uitvoeringsprogramma spoor, HOV en knooppunten wordt in deze veranderende context geplaatst. Dat betekent dat we voor de korte termijn starten met maatregelen (no regret) die robuust zijn naar de toekomst. Dit voorliggende maatregelenpakket dient als startschot voor het vervolg van het Uitvoeringsprogramma in de periode 2017 tot en met 2019 en is daarom benoemd als Starttranche.

Via de [Statenmededeling](#) van 8 december 2015 bent u geïnformeerd over de Ontwikkelagenda spoor, HOV en knooppunten. De Starttranche geeft een eerste invulling aan de voorgenomen uitvoering. Wij hebben afgelopen acht maanden

met onze BrabantStad-partners het volgende proces doorlopen om tot deze Starttranche te komen:

- Brabantse gemeenten, de GGA's maar ook de vervoerders, kregen de uitnodiging om projecten aan te dragen die bijdragen aan de doelen van de Ontwikkelagenda: de (inter)nationale connectiviteit vergroten en het *(daily) urban system* versterken. In totaal zijn ca. 60 projectvoorstellen aangedragen.
- Waar mogelijk zijn de projectvoorstellen aangescherpt en zijn clusters van maatregelen gevormd die gericht zijn op synergie tussen de projecten onderling, nu en bij het vervolg.
- Door een extern bureau is een analyse uitgevoerd ten aanzien van de bijdrage aan de doelen van de Ontwikkelagenda, het rendement en de haalbaarheid van projectvoorstellen.
- Tijdens twee bestuurlijke werkplaatsen in mei jl. is door de bestuurders van Brabantstad en in afstemming met GGA-voorzitters een voorstel gedaan voor selectie van projecten voor de Starttranche.
- Op 28 juni is een keuze gemaakt door de Stuurgroep Brabantstad Bereikbaar. Resultaat is een compacte Starttranche met toekomstgerichte maatregelen en onderzoeksvorstellen.

Datum

4 juli 2016

Documentnummer

PS : 4018060

In de bijlage is een overzicht opgenomen van de Starttranche. Voor het vervolg van deze Starttranche starten we een proces om met de partners nieuwe maatregelen te ontwikkelen. Hierbij werken we toe naar het voorjaar 2017.

Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten informeren uw Staten over de uitvoering van de Ontwikkelagenda spoor, HOV en knooppunten en daarmee de OV-visie uit 2012. Uw Staten kunnen hiervan kennisnemen vanuit uw controlerende rol.

Kernboodschap

1. *De Starttranche met maatregelen, gebundeld in vier clusters, draagt bij aan de doelen uit de OV-visie van 2012, en geeft daarmee de aftrap voor uitvoering van de Ontwikkelagenda spoor, HOV en knooppunten.*

Op 21 september 2012 is door uw Staten de OV-visie vastgesteld. De OV-visie heeft samengevat drie centrale ambities: het OV is vraaggericht, verbindend in het Brabantse mobiliteitssysteem en (maatschappelijk) verantwoord met als belangrijke randvoorwaarde 'slim georganiseerd'. In de OV-visie ligt de focus op het realiseren van reizigersgroei op de drukste verbindingen binnen/tussen de steden en van en naar het stedelijk gebied: spoor, HOV en doorstroommassen. De Ontwikkelagenda spoor, HOV en knooppunten is een uitwerking van de OV-visie en vertaalt deze naar vijf strategielijnen: Versnellen, Verdichten, Verknopen, Veraangamen en Ver- en ontvlechten. De Starttranche koppelt aan deze strategielijnen vier clusters van maatregelen die bijdragen aan de doelen uit de OV-visie. Het betreft de clusters:

Datum

4 juli 2016

Documentnummer

PS : 4018060

1. HOV-assen versnellen (strategielijn Versnellen)
Dit cluster is gericht op het versnellen van het HOV-netwerk voor het ontsluiten van grote kernen en economische kerngebieden die niet aan het spoor liggen.
 2. Stadsregionale hubs ontwikkelen (strategielijn Verknopen)
Dit cluster is gericht op het beter faciliteren van voor- en natransport, en daarmee het versterken van het netwerk van multimodale (fiets, bus, P+R) knooppunten en toegangspoorten in de stedelijke regio's.
 3. Versterken van knooppunten (strategielijn Veraangename en Verdichten)
Dit cluster is gericht op een kwaliteitsimpuls voor de internationale knooppunten Breda en Eindhoven als de internationale toegangspoorten voor (Zuid-)Nederland, en op het veraangename en aantrekkelijk maken van overige Brabantse stations en hun omgeving. Dit draagt bij aan het versterken van de (inter)nationale bereikbaarheid.
 4. Faciliteren goederenvervoer per spoor (strategielijn Ver- en ontvlechten)
Dit cluster is gericht op betere ontsluiting van goederenterminals op de Europese goederencorridors, het faciliteren van de groeiende vraag van verladers en op een robuuste wijze combineren van personen- en goederenvervoer. Dat draagt bij aan meer gebruik van spoor en water voor goederenvervoer en daarmee het ontlasten van het wegtransport. Binnen de Starttranche zijn enkele maatregelen in beeld gebracht die passen bij het in voorbereiding zijnde maatregelenpakket voor de Robuuste Brabantroute (zie ook de [motie](#) van 10 juni 2016). Inzet hierbij is maximaal gebruik te maken van landelijke programma's, waaronder LVO. Wij zullen uw Staten nog nader informeren over de Robuuste Brabantroute en op basis van het onderhandelingsresultaat een apart voorstel doen voor de provinciale cofinanciering van deze voorstellen.
2. *Naast de uitvoeringsprojecten wordt er met de Starttranche ook ingezet op onderzoek, specifiek gericht op de thema's co-modaliteit en samenhang tussen mobiliteit en ruimte.*
- De Ontwikkelagenda zet in op een steviger samenhang binnen het mobiliteitsbeleid (multimodaal, co-modaal) en tussen de beleidsvelden mobiliteit en ruimte. Ook is betere verbinding tussen praktijk en onderzoek en het Brabantbreed oppakken van nieuwe thema's een belangrijk aandachtspunt. Denk bijvoorbeeld aan fietsdeelsystemen en de combinatie van fiets en OV. Met de Starttranche worden hiervoor concrete onderzoeksactiviteiten opgestart. Het vervolg van het Uitvoeringsprogramma kan daar verdere invulling aan geven.

3. *De Starttranche geeft een impuls aan het Brabantse mobiliteitssysteem op de korte termijn.*

De Starttranche leidt via de aanpak van cofinanciering tot een gezamenlijke investering van provincie en partners (gemeenten en vervoersbedrijven) van circa 10 miljoen euro. Maatregelen in de Starttranche zijn op korte termijn realiseerbaar, bieden de hoogste meerwaarde voor de reiziger (gemeten in reistijd per geïnvesteerde euro) en zijn toekomstbestendig (no regret). De keuze voor de projecten in de Starttranche is onderbouwd met een door een extern adviesbureau uitgevoerde analyse van de projectvoorstellen.

4. *De Starttranche markeert de aftrap van het adaptieve Uitvoeringsprogramma spoor, HOV en knooppunten dat komende jaren een vervolg krijgt.*

Door te beginnen met deze compacte Starttranche markeren we het hoge ambitieniveau bij het vervolg van het uitvoeringsprogramma in de periode 2017 tot en met 2019. Nu staat vooral reistijdwinst centraal. Bij het vervolg zoeken we ook intensiever naar innovatie en combinaties met ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Dat vraagt meer aandacht voor een multimodale afweging, regionale samenhang en afstemming met andere programma's binnen het mobiliteitssysteem. Voor toekenning van financiële middelen voor het vervolg legt ons College uw Staten opnieuw een uitgewerkt voorstel voor wijziging van de begroting voor.

5. *Ambities en doelen uit de Ontwikkelagenda kunnen alleen op basis van een sterk partnership worden gerealiseerd.*

Het huidige tijdsgewricht vraagt om samenwerking op basis van meer gelijkwaardigheid en partnership met de verschillende stakeholders. Voor het verbeteren van de (inter)nationale bereikbaarheid van stedelijk Brabant wordt samengewerkt met partners in Brabantstad waarbij nadrukkelijker de omliggende regio's (GGA's) zijn betrokken. De Starttranche is het resultaat van een gezamenlijk proces waarbij ruimte was om ingediende voorstellen te optimaliseren. Bij het tot stand brengen van de Starttranche is uitdrukkelijk samen met partners in Brabant (gemeenten, maatschappelijke organisaties, kennispartijen en vervoerders) opgetrokken, met een regierol voor de provincie.

6. *De Ontwikkelagenda staat niet op zichzelf. Vanuit toekomstige ontwikkelingen van het mobiliteitssysteem neemt het belang toe van multimodale afwegingen en samenhang tussen programma's.*

Dit traject heeft ons doen ervaren dat het belangrijk wordt om, gelet op de toekomstige ontwikkeling van het mobiliteitssysteem, als gemeenten en provincie samen op te trekken en daarbij op basis van multimodale afweging tot keuzen te komen. Daarnaast vraagt de verbinding met het ruimtelijk domein meer aandacht. Het nieuwste Cahier #03 Mobiliteit (Brabant Kennis) wijst daar ook op en maakt die samenwerking urgenter, gelet op disrupties als deeleconomie en automatisering die aanstaande zijn.

Datum

4 juli 2016

Documentnummer

PS : 4018060

Hierover wordt gelijktijdig een statenmededeling aan uw Staten aangeboden.

Datum

4 juli 2016

Documentnummer

PS : 4018060

Consequenties

1. Voor de financiering van de Starttranche van het Uitvoeringsprogramma is een begrotingswijziging nodig

In het BDU-bestedingsplan is voor de periode tot en met 2019 voor de Ontwikkelagenda en Vernieuwing OV een bedrag gereserveerd van 41 mln. euro. Daarvan is in 2015 een bijdrage van 1,1 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de Multifunctionele openbaarvervoerterminal Eindhoven Airport. Voor de Starttranche van het Uitvoeringsprogramma spoor, HOV en knooppunten is de benodigde provinciale bijdrage 4.720.000 euro. Separaat leggen we uw Staten de betreffende begrotingswijziging voor. De resterende middelen uit de BDU blijven beschikbaar voor vervolg van het uitvoeringsprogramma.

2. Enkele ambities en doelen uit de Ontwikkelagenda vragen een andersoortige aanpak, deze pakken we voortvarend op via andere (vaak al lopende) trajecten van lobby en onderzoek.

Naast de projectgerichte systematiek in de Starttranche van het Uitvoeringsprogramma vragen enkele doelen uit de Ontwikkelagenda een andersoortige aanpak via lobby en onderzoek. Dat geldt vooral voor doelen in relatie tot (spoor)verbindingen op het hogere schaalniveau en de strategielijn van het versnellen van vervoer over het spoor. We zetten hierop in via trajecten gericht op onder meer de internationale treinverbinding tussen Eindhoven en Düsseldorf, Toekomstbeeld OV, realisatie van Programma Hoogfrequent Spoor (PHS), de IJssellijn met daarin de spoorbrug Ravenstein en een onderzoek naar de verbinding Breda-Utrecht waarbij ook een smart-OV oplossing tussen Breda en Utrecht wordt verkend.

Europese en internationale zaken

Rond het totaal van de Ontwikkelagenda spoor, HOV en knooppunten zijn uw Staten reeds via eerder aangehaalde Statenmededeling van 8 december 2015 geïnformeerd over de Europese aspecten. De Starttranche betreft vooral (lokale) projecten waarbij Europa in mindere mate een rol speelt. Een tweetal projecten is in dit verband relevant omdat ze gericht zijn op de aansluiting op Europese goederencorridors en daarmee een betere connectiviteit in Europa.

Communicatie

Indieners van de projectvoorstellen ontvangen persoonlijk een schriftelijke terugkoppeling. Partners van BrabantStad worden geïnformeerd via een digitale nieuwsbrief over het vervolg van het uitvoeringsprogramma. Hierin staat ook de oproep om te participeren in het vervolgproces. Er wordt een persbericht opgesteld n.a.v. het beschikbaar stellen van middelen voor de Starttranche door Provinciale Staten.

Vervolg

Gelijktijdig met deze Statenmededeling leggen wij uw Staten de begrotingswijziging voor. Het vervolg van het Uitvoeringsprogramma krijgt in beginsel in voorjaar 2017 invulling met een vervolgranche. Uw Staten worden daarover in het voorjaar 2017 geïnformeerd en er wordt wederom een begrotingswijziging voorgelegd.

Datum

4 juli 2016

Documentnummer

PS : 4018060

Bijlagen

1. Overzicht van clusters en maatregelen in de Starttranche

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: de heer B. van den Hout, (06) 52 79 45 07,
bvdhout@brabant.nl, cluster Mobiliteit en Infra.

Opdrachtnemer: de heer M.M.M. Brok, (06) 18 30 31 57, mbrok@brabant.nl,
afdeling Strategie van cluster Mobiliteit en Infra.